

การเขียนตำราและหนังสือให้มีคุณภาพ

ถูกต้อง ทันสมัย ใช้ประโยชน์ได้

ตำรา หมายถึง เอกสารทางวิชาการที่เรียบเรียงอย่างเป็นระบบ อาจเขียนเพื่อตอบสนองเนื้อหาทั้งหมดของรายวิชา หรือส่วนหนึ่งของวิชา หรือหลักสูตรก็ได้ โดยมีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้ที่เกี่ยวข้องและสะท้อนให้เห็นความสามารถในการถ่ายทอดวิชาในระดับอุดมศึกษา

หนังสือ หมายถึง เอกสารทางวิชาการที่เขียนขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ไปสู่วงวิชาการ และ/หรือผู้อ่านทั่วไป โดยไม่จำเป็นต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร หรือต้องนำมาประกอบการเรียนการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่ง ทั้งนี้จะต้องเป็นเอกสารที่เรียบเรียงขึ้นอย่างมีเอกภาพ มีรากฐานทางวิชาการมั่นคง และให้ทัศนะของผู้เขียนที่สร้างเสริมปัญญาความคิด และสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาการให้แก่สาขาวิชานั้นๆ และ/หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

การเตรียมตัวเพื่อแต่งตำรา/หนังสือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการเขียน เขียนเรื่องอะไร เพื่อใคร สารของตำราเป็นอย่างไร เค้าโครงของตำราเป็นอย่างไร
2. วางแผนการเขียน จะเสร็จเมื่อไหร่ จัดสรรเวลาอย่างไร
3. สละผลงานทางวิชาการและรูปภาพต่างๆเพื่อใช้ในการแต่งตำรา
4. แสวงหาความเชี่ยวชาญเฉพาะของตนเองที่จะนำเสนอ
5. อ่านให้มาก ดูแบบอย่างที่ดี
6. จริยธรรม-จรรยาบรรณ
 - a. ต้องมีความซื่อสัตย์ทางวิชาการ ไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นผลงานของตน
 - b. ต้องให้เกียรติและอ้างอิงถึงบุคคลหรือแหล่งที่มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในผลงานทางวิชาการของตนเองและแสดงหลักฐานของการค้นคว้า
 - c. ผลงานทางวิชาการต้องได้มาจากการศึกษาโดยใช้หลักวิชาการเป็นเกณฑ์ ไม่มีอคติมาเกี่ยวข้อง และเสนอผลงานตามความเป็นจริง
7. รู้จักผู้อ่านและตลาด

สรุปจากการเสวนาจัดการความรู้เรื่อง

การเขียนตำราและหนังสือให้มีคุณภาพ ในวันที่ 15 พฤษภาคม 2557 ณ ห้องประชุม 4-404 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้เสวนา

1. รศ.ดร.ประมาณ เทพสงเคราะห์
2. รศ. กิตติ ดันไทย

ลักษณะของตำราหรือหนังสือที่ดี ควรมีดังนี้

1. มีครบทุกหัวข้อของตำราหรือหนังสือ เช่น
ชื่อตำรา/หนังสือ
ผู้แต่ง
บริษัทที่พิมพ์
ISBN
คำนำ
สารบัญ
บรรณานุกรม
2. เนื้อหา มีการเรียบเรียงลำดับเนื้อหาอย่างมีระบบ ครอบคลุมสิ่งที่จะต้องรู้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสมัย มีความทันสมัยมาก สามารถนำไปอ้างอิงได้ โดยพิจารณาได้จากเอกสารอ้างอิง ไม่ควรจะล้าหลังเกิน 5 ปี
3. ภาษาที่ใช้เรียบเรียงเป็นภาษาที่ดี มีความคงเส้นคงวาในการใช้ภาษาไทย ไม่ใช่ภาษาอังกฤษบ้าง ภาษาไทยบ้าง ไม่ใช่ภาษาพูดเขียนตำรา
4. ใช้คำศัพท์ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542
5. รูปแบบและการพิมพ์ถูกต้อง อ่านง่าย เข้าใจง่าย การวางรูปภาพสวยงามและมีคำอธิบายรูปภาพชัดเจน
6. มีการสอดแทรกผลงานและการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เขียนไว้ในตำราด้วย
7. มีการอ้างอิงแหล่งที่มาชัดเจน อ้างอิงตามระบบสากลที่ถูกต้อง
8. รูปเล่มเย็บสวยงาม

ปัญหาที่ทำให้ตำรา/หนังสือ ขาดคุณภาพ

1. คัดลอกผลงานของคนอื่น โดยไม่บอกแหล่งที่มาของข้อมูล
2. ไม่ทันสมัย ไม่ตรงหลักสูตร
3. เรียบเรียงไม่ชัดเจน ขาดความต่อเนื่องนำไปประยุกต์ใช้ไม่ได้
4. เนื้อหาคาดเคลื่อน ไม่ตรงตามหลักวิชาการ อ้างอิงเอกสารเก่ามาก
5. ใช้ภาษาพูด
6. สำเนารูปภาพหรือตาราง จากแหล่งอื่นมีขนาดเล็กเกินไป รูปภาพไม่ชัดเจน อ่านเข้าใจยาก และขาดการอธิบายในตำราหรือหนังสือ
7. ใช้ภาพขาวดำแทนภาพสี ซึ่งไม่สามารถสื่อความหมายและความเข้าใจได้ดีเท่าภาพสี
8. การเขียนรูปแบบของเอกสารอ้างอิงไม่ครบสมบูรณ์